

Troonrede

2013

Leden van de Staten-Generaal,

Het is mij een eer om heden, de vierde dinsdag in september, als tekstschrijver van het volk het woord tot u te mogen richten.

Zoals u allen weet bevinden we ons nog steeds in een economische crisis. Ondoorzichtige financiële vehikels, herverpakte risico's, hebben ons opgezadeld met een hypotheek op de toekomst. Grootschalige belastingontduiking en oplopende staatsschuld zijn zorgwekkende verschijnselen. Noch het schuiven met geld, noch de reeds doorgevoerde bezuinigingen, noch de gangbare economische theorieën lijken een oplossing te bieden. Structurele hervormingen zijn een volgende stap die we gedwongen zullen worden te zetten om onze samenleving leefbaar te houden.

We raken met ons allen steeds dieper verstrikt in een onoverzichtelijk oerwoud van wet- en regelgeving. De kaasschaaf-bezuinigingen zetten de handhaving van die wet- en regelgeving ook nog eens onder druk. Dat kan zo niet doorgaan. Het bevordert rechtsonzekerheid bij de goedwillenden en fraude bij de kwaadwillenden. De traditionele verzorgingsstaat dreigt daarbij te bezwijken onder bureaucratische bemoeizucht. Daar is niemand mee gediend. Het doet onze pluriforme, multiculturele samenleving bovendien geen recht. Wij willen zelf uitmaken wat er met ons belastinggeld gebeurt en voor welk risico we ons al of niet verzekeren.

De overheid gebruikt een groot deel van de belasting die zij int om de meest uiteenlopende zaken ofwel in zijn geheel te bekostigen, ofwel voor een deel te subsidiëren. Dit betekent in beide gevallen dat het geld twee keer oversteekt met alle ambtelijke beoordeling, ambtelijke stroperigheid en ambtelijke controle die daarmee samenhangt. Het betekent ook dat bedrijven allerlei specialisten in dienst moeten nemen om wegwijst te geraken in de vele mogelijke subsidies en aftrekposten. We hebben naar een oplossing gezocht. In de toekomst zullen bedrijven - bij voorbeeld via de medezeggenschapsraad - in toenemende mate zelf mogen bepalen aan welke sociaal-cultureel doelen de bedrijfswinst zal worden besteed. Eenzelfde beschikkingsrecht zal gaan gelden voor de successierechten en de kansspelbelasting. Pluriforme sturing dus, die de diversiteit van mensen en instellingen recht moede doet. Het plan kan geleidelijk worden ingevoerd, te beginnen met een gedeeltelijke vrije bestembaarheid. Er is nog een welkom neveneffect: het plan zal de wederzijdse betrokkenheid tussen bedrijven en de non-profit sectoren in de samenleving bevorderen. Het plan zal dus bijdragen aan de sociale cohesie, het cement van onze samenleving.

Om de arbeidsmarkt lucht te geven en banen te creëren, zal een aantal maatregelen worden doorgevoerd. Enerzijds zal de arbeidsflexibiliteit worden bevorderd door vereenvoudiging van het ontslagrecht, anderzijds zal elke vorm van belasting- en premieheffing op inkomens totaan het minimumloon worden afgeschaft. Niet alleen arbeidsintensieve sectoren zoals innovatie en milieuvriendelijk ondernemen zullen hiervan profiteren, maar ook kunstenaars en zij die werken in de zorg en in het onderwijs. Een geringe BTW-verhoging en een verhoging van het belastingpercentage in de hoogste belastingsschijf zullen deze ingreep compenseren.

Het voorgaande betekent een afslanking de belastingdienst. Deze afslanking omvat nog meer. Teneinde de controle die de overheid op de burger uitoefent en die onaanvaardbare vormen heeft aangenomen te verminderen, zullen kinderbijslag, huurtoeslag, zorgtoeslag, AOW en verwante uitkeringen tot 60% uitkering worden teruggebracht, een uitkering die slechts afhankelijk is van leeftijd en van de periode dat men effectief in Nederland woont. De overheid zal dus niet meer controleren of men als AOW-er samen met anderen een huishouden vormt of niet. Ook hier geldt dat de verhoging van de inkomsten uit de hogere belastingsschijf de kosten van de beoogde uitkering bij de beter gesitueerden onder ons terugvangt. Inkomensafhankelijkheid is dus overbodig. De studiefinanciering blijft gehandhaafd. Degenen die hiervan geen gebruik maken, zullen dit recht kunnen 'sparen' om een carrière te kunnen onderbreken of om vervroegd met pensioen te gaan. Hoe langer men spaart - en dus het risico neemt voortijdig te overlijden - hoe hoger of langer de latere uitkering.

Verschillende fiscale aftrekposten zullen komen te vervallen. De hypotheekrenteaftrek zal op termijn plaats maken voor meer planologische ruimte voor sociale woningbouw. Hoe een en ander er uit zal gaan zien is nog onderwerp van studie; in ieder geval zal de bevoordeling van projectontwikkelaars uit de wet worden geschrapt.

Een viertal maatregelen zal de burger een betere rechtsbescherming tegen de overheid verschaffen. Ten eerste zullen de Afdeling

rechtspraak van de Raad van State, het College van Beroep voor het bedrijfsleven en de Centrale Raad van beroep worden samengevoegd tot één orgaan belast met bestuursrechtspraak. Te zijner tijd zal dit orgaan worden samengevoegd met de Hoge Raad. Het tegen elkaar uitspelen van de civielrechtelijke weg en de bestuursrechtelijke weg wordt daarmee verleden tijd. Ten tweede zullen de leden van de rechterlijke macht niet meer door de Tweede Kamer of door de Raad van State worden benoemd maar door de rechterlijke macht zelf. Ten derde zal het rechterlijke blindvaren op termen als staand beleid' niet meer voldoende zijn om een overheidsorgaan in het gelijk te stellen. Met andere woorden: de 'marginale toetsing' zal plaats maken voor een volle toetsing. Ten vierde zal wettelijk geregeld worden dat indien zowel een gemeentebestuur als het betrokken provinciebestuur samen optrekken tegen een plan van de centrale overheid, de centrale overheid zijn plan niet mag doordrukken.

Tenslotte vestig ik uw aandacht op het volgende. Op de krijgsmacht zal niet verder worden bezuinigd. Integendeel, ons leger zal er taken bij krijgen teneinde waar ook ter wereld te kunnen worden ingezet bij calamiteiten, natuurrampen zowel als conflicthaarden.

Leden van de Staten-Generaal, opdat u naar eer en geweten, zonder last, het volk moge vertegenwoordigen.

mr Vincent Loosjes Th.P.z.